

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

معاونت پژوهش

پرتو پژوهش

پاسخ به پرسش‌های دینی (۱)

معاونت پژوهش مجتمع آموزش عالی فقه

عنوان و نام پدیدآور:	پرتو پژوهش (پاسخ به پرسش‌های دینی)/گردآورنده: معاونت پژوهش مجتمع آموزش عالی فقه.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۸۹-
شابک:	(ج ۱) 978-964-195-166-7 (دوره) 978-964-195-165-0
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	اسلام -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
شناسه افزوده:	مجتمع آموزش عالی فقه(قم). معاونت پژوهش
زده‌بندی کنگره:	BP۱۲/پ ۳۶ ۱۳۸۹
زده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی:	۲۰۳۷۷۹۰

پرتو پژوهش

پاسخ به پرسش‌های دینی (۱)

گردآورنده: معاونت پژوهش مجتمع آموزش عالی فقه

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

چاپ دوم: ۱۳۹۰ش / ۱۴۳۲ق

صفحه‌آرایی: محمدباقر شُکری

چاپ: توحید ● قیمت: ۳۴۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۲۰۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

مراکز فروش:

● قم، چهارراه شهدا، خیابان حجّتیّه، فروشگاه مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر

المصطفی ﷺ، تلفکس: ۰۲۵۱۷۷۳۰۵۱۷

● قم، بلوار محمد امین، سه‌راه سالاریه، فروشگاه مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر

المصطفی ﷺ، تلفن: ۰۲۵۱۲۱۳۳۱۰۶ فکس: ۰۲۵۱۲۱۳۳۱۴۶

www.miup.ir, www.eshop.miup.ir

E-mail: admin@miup.ir, root@miup.ir

سخن ناشر

پرسش‌گری از آغاز آفرینش انسان رخ‌نمایی کرده، بر بال سبز خود فرشتگان را نشانده، بر برگ زرد خود شیطان را افشانده و در این میان، مقام آدمیت را نشان داده است.

امیر سخن چه زیبا فرموده است:

«من أحسن السؤال علم» و «من علم أحسن السؤال»

هم سؤال از علم خیزد هم جواب هم‌چنان‌که خار و گل از خاک و آب واحد پاسخ به شبهات دینی معاونت پژوهش مجتمع آموزش عالی فقه، مفتخر است که در امر پاسخ‌گویی به شبهات اقدامات مؤثر بردارد؛ از جمله آنها تهیه و تدوین کتاب حاضر تحت عنوان؛ پرتو پژوهش پاسخ به پرسش‌های دینی است که فراروی علاقمندان و پرسشگران قرار گرفته است. از همه کسانی که در خلق این اثر ما را یاری رساندند به‌ویژه جناب حجة الاسلام اسماعیل دانش و اعضای محترم انجمن‌های علمی پژوهشی مجتمع عالی فقه و بالخصوص انجمن علمی کلام، تقدیر و تشکر می‌نماییم و از خداوند منان توفیقات شایان برای‌شان مسئلت داریم.

برآنیم که با عنایات الهی و توجهات حضرت ولی عصر عجل الله فرجه به تدریج ادامه این مجموعه را تقدیم شما خوبان کنیم. منتظر پیشنهادهای و انتقادات سازنده شما، در ارائه شایسته این مجموعه هستیم.

مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلى الله عليه وآله

فهرست

نیاز دین به مفسر و متولی.....	۳
منابع برای مطالعه بیشتر.....	۳
حدیث پایانی.....	۳
راه کارهای برون رفت از دغدغه های فکری نوجوانان.....	۳
۱. علم اندوزی.....	۳
۲. تفکر.....	۳
۳. ایمان.....	۳
۴. عمل.....	۳
منابع برای مطالعه بیشتر.....	۳
حدیث پایانی.....	۳
بیش حد اقلی و حداکثری در دین.....	۳
۱. پاسخ سؤال حد اقلی و حداکثری، با محوریت نگاه «درون دینی».....	۳
۲. تفسیر حد اقلی و حداکثری با «نگاه برون دینی».....	۳
منابع برای مطالعه بیشتر.....	۳
حدیث پایانی.....	۳
آزادی عقیده در اسلام و حکم ارتداد.....	۳
منابع برای مطالعه بیشتر.....	۳
حدیث پایانی.....	۳

- علت اختلاف بین انسان‌ها ۳
۱. واکاوی اختلاف‌های انسان از منظر قرآن ۳
۲. علل دیگر اختلاف‌های بشری ۳
- جمع‌بندی ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- علم خدا به آینده انسان و مسئله اختیار ۳
- رویکردهای مختلف به مسئله جبر و اختیار ۳
- نقد استدلال ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- رابطه انسان با قضا و قدر و سرنوشت ۳
۱. اهمیت مسئله قضا و قدر ۳
- الف) پیشینه بحث قضا و قدر در میان مسلمانان ۳
- ب) قضا و قدر در لغت ۳
- ج) قضا در اصطلاح ۳
۲. علت ابهام مسئله ۳
۳. جبری‌گری در نزد مادیین ۳
- پیامدهای این نظریه ۳
۴. دلایل جبری‌گری برخی الهیون ۳
- نارسایی این نظریه ۳
۵. تفویض و وانهادگی انسان ۳
- پیامدهای این نظریه ۳
۶. نه جبر و نه تفویض، بلکه "امر بین الامرین" ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- اختیار انسان و تأثیر ژنتیک ۳
۱. مفهوم جبر و اختیار ۳
۲. محیط و وراثت ۳

۳	۱. تلاش مصلحان
۳	۲. تأثیر محیط و وراثت در برخی از افعال
۳	۳. محیط و وراثت به عنوان علت ناقصه
۳	نتیجه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	شب قدر و اختیار انسان
۳	۱. رویکردهای مختلف به مسئله جبر و اختیار
۳	۲. پاسخ اختصاصی
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	عصیان حضرت آدم <small>علیه السلام</small> و خروج نسل او از بهشت
۳	نتیجه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	سازگاری آیه ۴۳ سوره توبه با عصمت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۳	نتیجه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	سازگاری آیه ۱۱۰ سوره کهف با عصمت مطلقه پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۳	۱. فرق عصمت و عدالت
۳	۲. منافات نداشتن عصمت با بشر بودن
۳	۳. انواع عصمت
۳	۴. مراتب عصمت
۳	ب) عصمت در تلقی وحی و تبلیغ رسالت
۳	ج) عصمت از خطا در تطبیق شریعت و امور روزانه زندگی
۳	۵. ادله عصمت انبیا
۳	الف) دلیل عقلی
۳	ب) دلیل نقلی

۶. مفاد آیه ﴿انا بشر مثلكم﴾ ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- شفاعت از نظر قرآن ۳
۱. معنای شفاعت ۳
۲. اقسام شفاعت ۳
۳. شفاعت در قرآن ۳
- نظرات بعضی از علمای اسلامی ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- رابطه شفاعت با وحدانیت ۳
۱. نفی مطلق شفاعت ۳
۲. نفی شفاعت مورد نظر یهود ۳
۳. نفی شفاعت از کافران ۳
۴. انتقاد از شفیع قرار دادن بت‌ها ۳
۵. شفاعت مختص خدا ۳
۶. شفاعت به اذن خدا ۳
۷. تبیین مشخصات شافعان ۳
۸. شفاعت واقعی و غیر واقعی ۳
۹. رابطه درخواست شفاعت با وحدانیت ۳
۱۰. شفاعت عین وحدانیت ۳
- اقسام توحید ۳
- نتیجه ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳
- رابطه شفاعت با سنت‌های تغییرناپذیر الهی ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر ۳
- حدیث پایانی ۳

۳	معراج و علوم جدید
۳	۱. مفهوم معراج
۳	۲. داستان معراج
۳	۳. معراج جسمانی یا روحانی؟
۳	۴. ادله وقوع معراج جسمانی
۳	نتیجه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	تفسیر آسمان معراج
۳	۱. مفهوم آسمان
۳	۲. آسمان‌های هفت‌گانه
۳	نتیجه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی
۳	برتری ائمه معصومین <small>علیهم‌السلام</small> بر انبیا
۳	پاسخ
۳	۱. ادله قرآنی
۳	الف) آیه امامت ابراهیم <small>علیه‌السلام</small>
۳	ب) آیه مباحله
۳	وجه استدلال
۳	۲. ادله روایی
۳	الف) دلایل برتری علی <small>علیه‌السلام</small> بر دیگران
۳	ب) دلایل برتری دیگر ائمه <small>علیهم‌السلام</small> بر مردم
۳	۳. دیدگاه علما در مورد برتری ائمه <small>علیهم‌السلام</small> بر انبیا <small>علیهم‌السلام</small>
۳	ب) نظر نراقی
۳	ج) نظر طبرسی در احتجاج
۳	د) نظر علامه مجلسی <small>رحمته‌الله</small> در بحار الأنوار
۳	ه) دیدگاه حسکانی در شواهد التنزیل
۳	خلاصه
۳	منابع برای مطالعه بیشتر
۳	حدیث پایانی

- عصمت امام علی علیه السلام و مسئله اعتراف به خطا..... ۳
۱. خطا و مراتب گناه..... ۳
۲. گناه در مقام محبت..... ۳
- نتیجه..... ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر..... ۳
- حدیث پایانی..... ۳
- تعیین امام علی علیه السلام از طرف پیامبر صلی الله علیه و آله به عنوان جانشین..... ۳
۱. معرفی امام علی علیه السلام به عنوان فرد شایسته..... ۳
- الف) علی علیه السلام بهترین بشر..... ۳
- ب) علی علیه السلام داناترین مردم..... ۳
- ج) حق با علی علیه السلام..... ۳
- د) قرآن با علی علیه السلام..... ۳
- هـ) دوستی علی علیه السلام معیار شناخت..... ۳
- و) علی علیه السلام در دانش..... ۳
- ز) علی علیه السلام عصا‌رۀ فضایل..... ۳
- ح) فضایل بی شمار علی علیه السلام..... ۳
۲. تعیین امام علی علیه السلام به عنوان جانشین..... ۳
- الف) علی علیه السلام وارث و جانشین..... ۳
- ب) علی علیه السلام جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله در مدینه..... ۳
- ج) علی علیه السلام جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله در غدیر..... ۳
- دیگر احادیث..... ۳
- نتیجه‌گیری..... ۳
- منابع برای مطالعه بیشتر..... ۳
- حدیث پایانی..... ۳
- ردالشمس و فضیلت امام علی علیه السلام..... ۳
۱. مقتضای قانون تکامل..... ۳
۲. مقتضای حکمت..... ۳
۳. مقتضای اولویت..... ۳
۴. مقتضای آیات و روایات..... ۳
- الف) تصرف حضرت یوسف علیه السلام در بینا شدن پدرش..... ۳

۳	ب) تصرف حضرت مسیح.....
۳	ج) معجزه شق القمر.....
۳	نتیجه.....
۳	منابع برای مطالعه بیشتر.....
۳	حدیث پایانی.....
۴	عدالت جهانی در انتظار مهدی <small>علیه السلام</small>
۳	۱. آمادگی اجتماعی.....
۳	۲. آمادگی فکری و فرهنگی.....
۳	۳. آمادگی علمی و صنعتی.....
۳	۴. شکوفایی علم و دانش.....
۳	۵. تکامل عقول.....
۳	۶. تکامل اخلاقی و معنوی.....
۳	نتیجه‌گیری.....
۳	منابع برای مطالعه بیشتر.....
۳	حدیث پایانی.....
۴	نقش روان‌شناختی انتظار در زندگی
۳	۱. آرزوی پیروزی.....
۳	۲. فرو ریختن هیبت و شکوه استکبار.....
۳	۳. گرامی‌داشت منتظران و نکوهش مستکبران.....
۳	۴. ایستادگی در برابر انحرافات اجتماعی.....
۳	۵. توازن امید و ناامیدی.....
۳	منابع برای مطالعه بیشتر.....
۳	حدیث پایانی.....
۴	بایسته‌های انتظار سازنده
۳	۱. عامل حرکت.....
۳	۲. اصلاح‌طلبی و ظلم‌ستیزی.....
۳	۳. نگهبان ایمان.....
۳	۴. عامل مقاومت و بقای تشیع.....
۳	۵. آراستگی به عدالت.....

۳	منابع برای مطالعه بیشتر.....
۳	حدیث پایانی.....
۳	نماد انتظار.....
۳	۱. اصلاح نفس.....
۳	۲. اصلاح جامعه.....
۳	۳. دعا و نیایش.....
۳	۴. تعظیم مکان‌های منتسب به حضرت ولی عصر <small>علیه السلام</small>
۳	منابع برای مطالعه بیشتر.....
۳	حدیث پایانی.....
۳	کتابنامه.....